

BÖLGE MÜDÜRLÜKLERİNİN KAPATILMASI

Aydınlık Dergisi, 28 Nisan 2002

Yıldırım Koç

Bakanlar Kurulu'nun 12 Ocak 2002 tarihli kararı 5 Nisan 2002 tarihli Resmi Gazete'de yayımlandı. Buna göre, kamu kurum ve kuruluşlarına ait 112 bölge müdürlüğü ve başmüdürlük 31 Mayıs 2002, 38 bölge müdürlüğü ve başmüdürlük 31 Mayıs 2003 ve 35 tanesi de 31 Mayıs 2004 tarihlerine kadar kapatılacaktı. Resmi Gazete'nin bir sonraki sayısında yayınlanan yeni bir Bakanlar Kurulu kararıyla, bu tarihler erkene çekildi. 31 Mayıs 2003 tarihi 31 Aralık 2002'ye, 31 Mayıs 2004 tarihi de 31 Mayıs 2003'e alındı. Bir kere bu tarih değişikliği ülkemiz açısından üzüntü verici. Buna niye gerek duyulduğunu hepimiz tahmin edebiliyoruz.

10 Ağustos 1920 tarihinde imzalanan Sevr Antlaşması'na göre, Osmanlı Devleti'nin bütçesinin Meclis'e gönderilmeden önce İngiliz, İtalyan ve Fransız temsilcilerden oluşan bir Maliye Komisyonu'nun denetiminden geçirilmesi öngörülmüştü. IMF ile ilişkilerimiz ister istemez Sevr Antlaşması'nı anımsatıyor.

Bölge müdürlüklerinin ve başmüdürlüklerin kapatılması hangi çerçevede değerlendirilmelidir? Konu yalnızca bir hizmetin daha etken bir biçimde götürülmesi değildir. Amaçlanan, AB'nin ve bazı başka çevrelerin isteği doğrultusunda Türkiye'de üniter devlet yapısı yerine federatif bir yapıya geçiştir. Bunun izlerini DYP ve ANAP'ın raporlarında bulabiliyoruz.

Doğru Yol Partisi'nin "II. Demokrasi Programı, Güncelleştirilmiş Özeti" adı altında 2001 yılı Nisan ayında yayımlanan raporunda şöyle denilmektedir:

"Merkezi idare esas olarak aşağıdaki görevleri yapacaktır: Savunma, adalet, güvenlik ve dış politika; kamu hizmetleri ile ilgili ulusal politika ve hizmet standartlarının belirlenmesi; eğitim, sağlık ve çevrenin korunması ile ilgili temel politika ve stratejilerin üretilmesi; sosyal güvenlik hizmetleri; ulusal düzeyde yürütülen büyük projeler; ülke istatistik ve projeksiyonlarının hazırlanması; iş ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi... Merkezi yönetim yetkilerinin büyük ölçüde valiliklere, bakanlıkların taşra teşkilatına, yerel yönetimlere ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına devri sağlanacaktır." (s.12)

"Yerel yönetimlere kanunla belirtilen sınırlar içinde serbestçe vergi oranı belirleme yetkisi verilecektir." (s.13)

ANAP tarafından 2001 yılı Kasım ayı içinde hazırlanarak çeşitli kuruluşlara sunulan "Çözüm İçin Yeniden Yapılanma Raporu" da, merkezi idarenin rolünü yalnızca adalet, güvenlik, savunma ve dış politikaya indirerek, tüm yetkiyi mahalli idarelere vermektedir:

"Merkezi yönetimin mahalli nitelikteki tüm görev, yetki ve imkanları yerel yönetimlere devredilmelidir." (s.5) "**Merkezi idare, adalet, güvenlik, savunma, dış politika hizmetlerini yürüten**, ulusal ve bölgesel planlar hazırlayan, ilke ve standartları koyan, rehberlik eden ve koordinasyonu sağlayan, **yerel yönetimleri sadece hukuka uygunluk açısından denetleyen** bir yapıya kavuşturulmalıdır." (s.7) "**Yerel yönetimler**, Bakanlar Kurulunca belirlenecek oranlar içinde **vergiler koyan**, istihdam ve teşkilat konusunda kendi kararlarını alan ve uygulayan birimler olarak yapılandırılmalıdırlar." (s.10) "**Merkezi idarenin taşra teşkilatları, personel ve teçhizatıyla birlikte, yerel idarelere devredilmelidir... Merkezi idarenin görevi olarak tanımlanmış olanların dışında, Milli Eğitim, Sağlık, Kültür, Turizm, Tarım ve Köyişleri, Çevre, Orman, Bayındırlık ve İskan, Sanayi ve Ticaret Bakanlıklarının ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüklerinin taşra teşkilatları, personel, araç ve varlıklarıyla birlikte il özel yönetimlerine devredilmelidir.** Bunlardan bazıları belediyelerin güçlerine göre de belediye sınırları içinde belediyelere verilmelidir." (s.10) "Valinin icraatlarını ve performansını da meclis kontrol etmeli ve değerlendirmelidir."

Bölge müdürlükleri konusunda atılan adım, kafalardaki başka planların uygulanmasının ilk adımıdır. Sorun sadece işçileri değil, Avrupa Birliği'nin oyununa gelmeye karşı çıkan herkesi ilgilendirmektedir.